

การสำรวจอายุเฉลี่ยของเด็กในการเลิกขวดนมและวิธีการที่ใช้เลิกขวดนมในเด็กอายุ 1 - 4 ปี
A survey study of the mean age of baby bottle wean off and weaning
methods in the children between 1-4 year(s) old

สิทธิเดช สุขแสง

งานทันตสาธารณสุข สถาบันพัฒนาสุขภาพเขตเมือง กรมอนามัย

การศึกษานี้เป็นการสำรวจอายุของเด็กที่สามารถเลิกขวดนมได้ วิธีการเลิกขวดนมและความสัมพันธ์ของวิธีการเลิกขวดนมของเด็กกับปัจจัยอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลมาใช้เป็นแนวทางให้แก่ผู้ปกครองรวมทั้งเป็นข้อมูลสำหรับการส่งเสริมสุขภาพกลุ่มเด็กวัยก่อนเรียน การศึกษานี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงพรรณนาแบบตัดขวาง โดยใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์ผู้ปกครองที่พาเด็กอายุ 1-4 ปี ที่มีประวัติใช้ขวดนมและเลิกขวดนมแล้วและมารับบริการที่สถาบันพัฒนาสุขภาพเขตเมือง ตั้งแต่เดือนธันวาคม พ.ศ. 2560 ถึง เดือนมกราคม พ.ศ. 2561 โดยเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามซึ่งเป็นลักษณะข้อคำถามให้ตอบด้วยตนเอง ผลการศึกษาพบว่าผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามได้ครบถ้วนมีจำนวน 134 คน อายุเฉลี่ยของเด็กในการศึกษานี้ คือ 33.09 เดือน อายุเฉลี่ยในการเริ่มใช้ขวดนมครั้งแรกของเด็ก คือ 4.50 เดือน อายุเฉลี่ยการเลิกใช้ขวดนมอยู่ที่ 23.26 เดือน เด็กส่วนใหญ่เลิกขวดนมได้ช้ากว่าเกณฑ์ที่กำหนด เหตุผลส่วนใหญ่ที่ผู้ปกครองตัดสินใจให้เลิกขวดนม คือ ถึงอายุที่ควรเลิกใช้ขวดนม วิธีการที่ผู้ปกครองใช้ในการเลิกขวดนมมากที่สุด คือ วิธีค่อยเป็นค่อยไป เมื่อทดสอบความสัมพันธ์โดยใช้สถิติไคสแควร์พบว่าวิธีการที่ผู้ปกครองใช้เลิกขวดนมสำเร็จมีความสัมพันธ์กับช่วงอายุที่เด็กเลิกขวดนม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.009 ผู้ปกครองจำนวนมากยังให้เด็กเลิกขวดนมช้ากว่าเกณฑ์และอายุเด็กที่เลิกขวดนมเกินกว่าเกณฑ์ที่กำหนด หน่วยงานควรดำเนินการทบทวนแนวทางการให้ความรู้การเลิกใช้ขวดนมแก่ผู้ปกครองเพื่อสร้างความเข้าใจแก่ผู้ปกครอง เน้นย้ำความสำคัญและปัญหาที่อาจเกิดตามมา

คำสำคัญ: การติดขวดนม, การเลิกขวดนม, เด็กวัยก่อนเรียน